

לעבוד בטוח ובחקלאות

שמור על עצמך!
תחזור הביתה בריא ושלם

הסיכונים בעבודת חקלאות

עובדי חקלאות חשופים לסיכונים רבים אשר עלולים לגרום למוות או לנכות לכל החיים

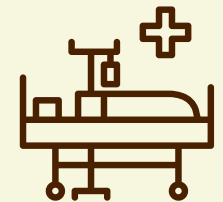
תאונות עבודה נפוצות בחקלאות בישראל

- התהפכות ופגיעה מטרקטור
- נפילה מסולם או מעץ
- חבלה מכלי עבודה
- הכשת נחשים

מחלות מקצועיות נפוצות בחקלאות בישראל

- חשיפה לשמש ולחומרים מסוכנים כמו מדבירים וכימיקלים שונים עלולה לגרום למחלות עור, כולל סרטן העור.
- עבודה במגע עם עופות, בקר וחזירים עלולה לגרום להדבקה במחלות המועברות מבעלי חיים לבני אדם (מחלות זואונוטיות).
- חשיפה לחומרי הדברה עלולה לגרום למחלות במערכת עצבים.
- חשיפה לאבק עלולה לגרום לבעיות נשימה.
- תנחות עבודה לא נכונות ונשיאת עומסים כבדים עלולות לפגוע בשרירים ובשלד.

הזכויות שלך בעבודות חקלאות

מדינת ישראל חוקקה חוקים ותקנות על מנת לשמור על בטיחותם ובריאותם של העובדים בתחום החקלאות. קיום דרישות החוק הינו תנאי לעבודה בטיחותית. אי השמירה עליהן מסכנת את העובדים.

חובות המעסיק כוללות:

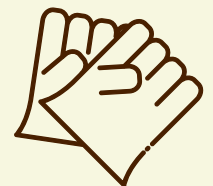
הדרכה והכשרה

- הדרכת העובדים על הסיכונים בעבודתם ועל דרכים לביצוע עבודתם בצורה בטוחה.
- ההדרכה תבצע על ידי המעסיק עם קבלת העובד לעבודה, ובנוסף:
 - אחת לשנה לפחות, לאחר תאונה, עם הכנסה של ציוד חדש ובעת שינוי תהליך או שיטת עבודה.
- החוק והתקנות דורשים הכשרה ע"י מדריך מוסמך עבור סוגי עבודה מסויימים (למשל עבודה בגובה).

ציוד מגן

- על המעסיק לספק לעובדים כלי עבודה וציוד מגן מתאימים ותקניים לביצוע העבודה בהתאמה לסיכון (למשל שימוש בסולם תקין ולא שבור, בגובה המתאים).
- על המעסיק לבצע בדיקות תקופתיות לציוד ולהחליף ציוד לא תקין בציוד חלופי (למשל החלפת נעלי בטיחות כאשר הן נקרעות).

בדיקות רפואיות תעסוקתיות

- בכל מקרה של עבודה הכוללת חשיפה לגורם מזיק (למשל רעש מזיק וחומרי הדברה) נדרשת בדיקה תעסוקתית עם הקבלה לעבודה ולאחר מכן בתדירות שקובע החוק או התקנה.

סביבה בטוחה

- על המעסיק להקפיד על סביבת עבודה בטוחה ובטיחותית עבור העובד.
- על המעסיק למסור מידע בדבר סיכונים ומפגעים לעובד, ולפרסמו בשפה שהעובד מבין בסביבת המגורים או העבודה, למשל על לוח מודעות.
- על המעסיק לבצע בדיקות תקופתיות של סיכונים הקשורים לחומרים מסוכנים בסביבת העבודה.

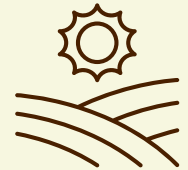
מתי להניד לא

- < לא לבצע עבודה אשר לא הוכשרת אליה או לא הודרכת אליה בהתאם.
- < לא לעבוד אם אין לך ביטוח בריאות (קופת חולים).
- < לא לעבוד אם המעסיק שלך לא משלם עבורך דמי ביטוח לאומי.
- < לא להסכים לעבודה שאתה מרגיש שלא נעשית בצורה בטיחותית (אסור למעסיק לחייב אותך לבצע עבודה לא בטיחותית).
- < זכור שבישראל, אם אתה עוזב את העבודה ומתפטר בגלל בעיית בטיחות, כל הזכויות החוקיות שלך נשמרות, ובמידה שהן מופרות, יש לך למי לפנות (ראה בהמשך).

אז איך מתמודדים?

קרינת שמש

- עליך להיות בלבוש מלא, המכסה את כל הגוף:
- כובע רחב שוליים, חולצה עם שרוולים ארוכים, מכנסיים ארוכים,
- נעליים סגורות ומשקפי שמש, קרם הגנה באזורי עור חשופים כמו פנים וידיים.

חיות וחרקים

- יש להצטייד בנעליים סגורות וגבוהות כהגנה נגד חיות כמו נחשים או חרקים.
- יש להשתמש בחומרים דוחי חרקים אם יש חרק מסוכן באזור
- (זבוב החול בבקעת הירדן, למשל, מפיץ את הטפיל הגורם למחלת "שושנת יריחו").

עבודה בגובה (כל עבודה שבה יש סיכון נפילה מגובה 2 מטרים או יותר)

- יש חובה לעבור הכשרה מותאמת על ידי מדריך עבודה בגובה אחת לשנתיים
- (למשל אם עובדים בגובה בגדיד תמרים, בחממות, בגננות וכדומה).
- יש לקבל ציוד מותאם ואמצעי מיגון תקינים מהמעסיק:
- חבל לעבודת גובה, רתמה, קסדה ובולם נפילה.
- עד כמה שאפשר, יש לעבוד על משטחי עבודה מגודרים עם מעקה תקני למניעת נפילה.

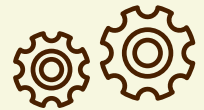
טרקטורים ומכונות נעות אחרות

- חובה לוודא כי קיימת מסגרת בטיחות לטרקטור (מסגרת הטהפכות).
- יש לנהוג רק אם יש לך רישיון ישראלי לנהיגה בטרקטור.
- יש להשתמש בצידוד נגד רעש, אטמים ואוזניות, אם תא הנהג לא סגור.
- בכל מכונה חקלאית הישיבה היא במושב בלבד - רק מושב תיקני של היצרן.

מכונות חקלאיות

- וודא שיש גידור למכונות.
- שים לב כי כל החלקים הנעים מכוסים ואין אפשרות להיפצע או להיתפס על ידי חלק זז במכונה.

הדברה וכימיקלים

- חובה ללבוש ציוד מגן: כפפות, משקפיים, סרביל, מגפיים ומסכת נשימה עם מסנן פילטר פחם פעיל.
- אסור לאכול, לשותות ולעשן בזמן עבודה בסביבת חומרי הדברה.
- אכילה ושתייה רק במקומות מנוחה נפרדים מאזור שנחשף לחומר עצמו.
- לאחר שימוש בחומרי הדברה יש לרחוץ ידיים ופנים בסבון ומים חמים עם מגבות נקיות, ולהחליף בגדי עבודה. צריך לכבס בגדי עבודה מזוהמים בכביסה נפרדת מבגדים אחרים.
- יש לדרוש מהמעסיק הדרכה לשימוש בחומר.
- ההדרכה תינתן על ידי ספק החומר או המעסיק בשפה שמובנת לעובד.
- יש לדאוג שהמעסיק מספק בדיקות רפואיות תעסוקתיות שגרתיות במידה והעובד עובד מעל 30 שעות בחודש עם חומרי הדברה.

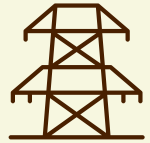
שימוש ואחסון חומרים נפיצים או רעילים

- יש לדרוש תרגום של תווית האריזה ובמיוחד תרגום של אמצעי הבטיחות שדרושים לשימוש, לשפה שהעובדים מדברים.
- חומרים נפיצים או רעילים יאוחסנו במחסן מוסדר ומתאים לכך.

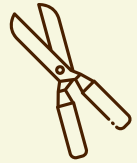
חשמל

- אסור לך להתקין ולטפל במערכות חשמל אם אין לך רישיון חשמלאי מוסמך ישראלי.

עבודות וגזזום במזמרות ידניות או במכשירים ומכונות

- אמצעי מיגון חובה: משקפי מגן וכפפות עבות.
- במידה וקיים סיכון לפגיעה בראש, חובה להשתמש בקסדת מגן.
- במידה והמתקן ממונע חובה להשתמש בצידוד להגנת השמיעה.

הרמת משאות

- מומלץ לא להרים לבד משא שמשקלו מעל 25 קילו, כדאי לבקש סיוע מעובדים אחרים ו/או ציוד הרמה.

רעש

- רעש פוגע לנו ביכולת השמיעה, בישראל רעש נחשב "רעש מזיק" אם הוא מעל 85 דציבל למשך 8 שעות ביום.
- רעש כזה יכול להתרחש, בין השאר, בסוגי עבודה שכוללים הפעלת ציוד (מכסחת דשא, טרקטור ללא תא מפעיל, מפוח עלים ועוד).
- בעבודה שכוללת רעש יש להתמגן בעזרת אוזניות או אטמים, על מנת לשמור על שמיעתך.

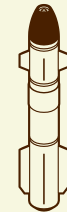
עבודה עם בעלי חיים

- חובה לרחוץ ידיים לאחר מגע עם חיות משק או עם הפרשותיהן.
- חובה לנקות את משטחי העבודה והכלים במטבח, במשק, בחצר ובכל מקום אחר.
- חובה לקבל חיסונים שגרתיים.
- על המעסיק לוודא שהחיות מקבלות פיקוח וטרינרי.

במקרה של ירי רקטות וטילים

- עם הישמע אזעקה יש לפעול באופן מידי בהתאם להנחיות:
- השוהים במבנה - ייכנסו לממ"ד, ממ"ק, מקלט, חדר מדרגות או חדר פנימי ויסגרו את הדלתות והחלונות.
- השוהים בחוץ - בשטח בנוי, ייכנסו למבנה או למחסה קרוב.
- בשטח פתוח - יש לשכב על הקרקע ולהגן על הראש באמצעות הידיים.
- הנוסעים ברכב - יעצרו בצד הדרך, יצאו מהרכב וייכנסו למבנה או למחסה קרוב.
- אם לא ניתן להגיע למבנה או למחסה יש לצאת מהרכב, לשכב על הקרקע ולהגן על הראש באמצעות הידיים.

במקרה של רעידת אדמה

- בעת רעידת אדמה - "שטח פתוח הוא הכי בטוח".
- הישארו בשטח הפתוח והתרחקו ממבנים, מגשרים ומעמודי חשמל.
- בעת שהייה במבנה - אם ניתן, צאו אל שטח פתוח. אם לא ניתן, היכנסו לממ"ד והשאירו את הדלת פתוחה, או תפסו מחסה תחת רהיט כבד, או שבו על הרצפה צמודים לקיר פנימי.
- בעת שהייה ברכב - יש לדומם מנוע ולהישאר ברכב. אין לעצור בקרבת גשרים ומחלפים.
- במידת האפשר, יש לנתק את מפסקי החשמל והגז.

למי פונים?

במשק

- הודעה על תאונות עבודה ומחלות מקצוע חובה לדווח למעסיק או למנהל העבודה ולמפקח העבודה של רשויות המדינה. בקיבוץ יש לפנות למנהל העסקים או הקהילה, במושב יש לפנות למעסיק.
- בכל מקרה זכותך לפנות ישירות למפקח העבודה של רשויות המדינה.
- על המעסיק לתלות שלט ולפרסם את רשימת בעלי תפקידים בתחום הבטיחות בשפה המובנת לעובדים, כולל כתובות וטלפונים: מפקח עבודה, המעסיק, מנהל העבודה והיועץ (אם יש).

במצב חרום

במקרה של תאונות יש לדווח למעסיק על מנת לקבל עזרה, וכדי שידאג לפינוי מהיר.

מכבי אש 102 | אמבולנס 101 | משטרה 100 - כולל במקרה של נחש או פיצוץ באזור.

לקו לעובד - ראה עמוד הבא

נדי לבדוק את זכויותיך או להתלונן

קו לעובד

קו לעובד הינה עמותה שמסייעת לעובדים ישראלים, פלסטינים וזרים (כולל פליטים ומהגרי עבודה).
קו לעובד יכולה לייעץ לך על הזכויות שלך ולעזור לך במימושן.

נחלת בנימין 75, קומה 4, תל אביב

04-6082228 בימי רביעי ושישי

לעבוד בטוח בחקלאות

חוברת זו הופקה על ידי קו לעובד במסגרת הפרויקט "שיפור בטיחות בעבודה של עובדים זרים בסקטור החקלאי" במימון קרן מנוף של הביטוח הלאומי. יעוץ תוכן בטיחות: אפיקי בטיחות וגהות בע"מ.

ספרון זה נועד למטרות הסברה בלבד. הוא אינו מדריך מקיף לבטיחות בחקלאות ולא מתיימר למצות את כל הנושא.